

Daně z příjmů 2016

přehledy, daňové a účetní tabulky

**153 názorných přehledů, 31 tabulek
a 9 příloh**

zahrnuje novelty pro rok 2016

v přehledech zahrnutý odkaz na DPH i účetnictví

příloha zdaňování neziskových subjektů

nové oznámení o osvobozených příjmech

rezervy na likvidaci solárních panelů

praktické a přehledné účetní a daňové tabulky

*netradiční pomůcka vhodná pro účetní,
podnikatele, kontrolní činnost*

**Právní stav
k 1. 1. 2016**

Jiří Dušek

Daně z příjmů 2016

**přehledy, daňové
a účetní tabulky**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Edice Účetnictví a daně

Ing. Jiří Dušek

**Daně z příjmů 2016
přehledy, daňové a účetní tabulky**

Vydala GRADA Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7, jako svou 6 126. publikaci

Realizace obálky Vojtěch Kočí

Odpovědná redaktorka Ing. Michaela Průšová

Počet stran 208

Jedenácté vydání, Praha 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016

Výtiskla tiskárna Tisk Centrum, s. r. o., Moravany

© **GRADA Publishing, a.s., 2016**

ISBN 978-80-271-9036-2 (pdf)

ISBN 978-80-271-0036-1 (print)

GRADA Publishing: *tel.: 234 264 401, fax: 234 264 400, www.grada.cz*

Obsah

Seznam přehledů	6
Seznam tabulek	9
Úvod	10
Přehledy	11
Tabulky	164
Příloha č. 1 – Co je a co není samostatnou věcí v budovách a stavbách	198
Příloha č. 2 – Restituce, transformace	200
Příloha č. 3 – Protokol o likvidaci zásob	201
Příloha č. 4 – Výplata podílů na zisku	202
Příloha č. 5 – Finanční majetek – účtování a oceňování v roce 2015	203
Příloha č. 6 – Úvěr – přehled plateb	204
Příloha č. 7 – Poradenská pracoviště ČSÚ	206
Příloha č. 8 – Párné pojmy v novém občanském zákoníku	207
Příloha č. 9 – Zdaňování neziskových subjektů v roce 2015	208

Seznam přehledů

Informace k daním	11
Soustava daní	12
Vždy mějte na paměti	13
Daňové souvislosti	14
Co je a není daňovým nákladem	15
Výdaje (náklady) FO	16
Paušální výdaje	17
Výdaje paušálem u FO	18
Spolupracující osoby (§ 13)	19
Nedaňový náklad – nedaňový výnos	20
Opravy základu daně (§ 23)	21
Dodatečné vyměření daně	22
Daň stanovená podle pomůcek	23
Daň vybíraná srážkou (§ 38d)	24
Srážková daň z příjmů daňových rájů	25
Solidární zvýšení daně a zálohy	26
Zdanění nerezidentů v ČR	27
Daně a poplatky	28
Závazné posouzení	29
Úrok z prodlení	30
Posečkání, prominutí daní a příslušenství	31
Evidence plateb v hotovosti	32
Brutace (§ 38s)	33
Některé daňové věci	34
Věcná břemena	35
Směna	36
Narovnání	37
Výzkum a vývoj	38
Odpočet na podporu odborného vzdělávání	39
Pojistná událost (na konci roku)	40
Zdanění důchodu a penzí	41
Zdanění dluhů (§ 23/3/a/12)	42
Uplatnění daňové ztráty	43
Období pro daň	44
Zálohy na daň z příjmů (§ 38a)	45
Výše záloh daně z příjmů (§ 38a)	46
Hospodářský rok	47
Přechod na hospodářský rok	48
Minimum daňové optimalizace	49
Dohody o provedení práce od 1. 1. 2014	50
Závislá práce x švarcsystém od 1. 1. 2012	51
Zaměstnanec – zaměstnavatel	52
Zaměstnanecké benefity	53
Výhodnost zaměstnaneckých benefitů	54
Rekvalifikace	55
Prohlubování a zvyšování kvalifikace	56
Motivační příspěvek studentům (§ 24/2/zu)	57
NSK (Národní soustava kvalifikací)	58
Náhrada mzdy za neschopnost	59

Stravování	60
Pití na pracovišti	61
Motivační pojištění	62
Motivační pojištění § 25/1/zn	63
Slevové karty (§ 24/2/zd)	64
Evidence jízdy	65
Paušální výdaj na dopravu	66
Výdaje na reklamu	67
Výdaje na reprezentaci	68
Reklamní předměty	69
Tiché víno – reklamní předmět	70
Reklamní soutěže a reklamní slosování	71
Ekologické zdroje energie (platnost do 2010)	72
Ekologické zdroje energie od 1. 1. 2011	73
Vypořádání majetkových podílů z transformace družstev	74
Nezaplacené zdravotní a sociální pojištění	75
Manka a škody daňově	76
Co není daňovou škodou (§ 25/2)	77
Prokazatelně provedená likvidace zásob (§ 24/2/zg) od 1. 1. 2008	78
Škoda na cizím majetku	79
Bezúplatné plnění – limity – uznatelnost	80
Bezúplatné plnění daňově uznatelné	81
Komu a na co lze daňově darovat	82
Bezúplatná plnění na živěl	83
Obdarovaný	84
Odměny dárcům krve	85
Členské příspěvky právnickým osobám	86
Profesní komory s povinným členstvím	87
Daňové přiznání FO	88
Oznámení o osvobozených příjmech FO	89
Domácnost	90
Služby péče o dítě v dětské skupině	91
Bytová potřeba (§ 15/3)	92
Nahodilý příjem (§ 10)	93
Nezaplacené náklady v DE	94
Předčasné ukončení zemědělské činnosti FO	95
Přechod z daňové evidence na účetnictví	96
Úmrtí podnikatele	97
Vyřazení motorového vozidla FO z OM	98
Jednatelé a společníci s. r. o.	99
Zdanění podílů na zisku a převodu podílů	100
Podmínky pro zdanění podílů	101
Spojené osoby (§ 23/7)	102
Cena obvyklá – definice	103
Cena obvyklá (např. § 23/7)	104
Kdy lze úroky daňově od FO	105
Výprosa – výpůjčka – zápůjčka – úvěr	106
Bezúročné i úročené půjčky	107
Soukromé životní pojištění (§ 6)	108
Soukromé životní pojištění (§ 15)	109
Finanční náklady (§ 25/1/w)	110

Rychlý výpočet pro § 25/1/w	111
Vstupní cena majetku u FO (§ 29)	112
Odpisování majetku	113
Odpisové skupiny	114
Mimořádné odpisy (§ 30a)	115
Odpisy HM k výrobě sluneční energie (§ 30b)	116
Pěstitelské celky	117
Zvířata	118
Nehmotný majetek	119
Co není nehmotným majetkem	120
Odpisování nehmotného majetku (§ 32a)	121
Nehmotný majetek limity	122
ISO	123
Zřizovací výdaje	124
Goodwill	125
Dotace	126
Preferenční limity (kvóty)	127
Odpisování movitých věcí	128
Movité věci a zvířata	129
Soubor majetku	130
Komponentní odpisování	131
Výhrada vlastnictví	132
Předčasné užívání, zkušební provoz	133
Povinné předání majetku – vyvolaná investice	134
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	135
Vstupní cena a technické zhodnocení (TZ)	136
TZ hrazené nájemcem	137
Odkup pronajímaného majetku nájemcem	138
Převod TZ na pronajímatele	139
Vstupní cena u pronajímatele	140
Výdaje nad rámec nájemného	141
Příjmy z prodeje hmotných movitých věcí (§ 4/1/c)	142
Pořízení majetku na úvěr	143
Finanční leasing (§ 21d)	144
Finanční leasing – doby odpisování	145
Odpisování nájemce u FL	146
Daňový výpočet FL	147
Odkoupení předmětu FL	148
Neodkoupení předmětu FL	149
Opravné položky pohledávek	150
Odpis pohledávky u dlužníka (§ 24/2/y)	151
Daňově výhodné vyřazení pohledávky	152
Vyřazení pohledávky do 30 000 Kč	153
Výše daňových opravných položek pohledávek	154
Postup vyřazení pohledávky	155
Postoupení pohledávek	156
Rezervy na opravy	157
Výše a výpočet rezervy na opravy	158

Rezervy – možné ukončení (ZoR § 7/4, 6)	159
Rezervy na likvidaci solárních panelů	160
Svěřenecký fond	161
Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.	162
Trestní odpovědnost právnických osob (zákon č. 418/2011 Sb. od 1. 1. 2012)	163

Seznam tabulek

100	Základní schéma listu tabulky	164
102	Úrok z prodlení podle občanského zákoníku	165
103	Míra inflace	166
105	Státní dluh České republiky	167
110	Poplatky	168
120	Sazby DPH	169
160	Sazby zákonného pojištění odpovědnosti	170
190	Dny pracovního klidu	171
192	Letní čas	172
211	Stravné při tuzemských pracovních cestách od 1. 1. 2007	173
215	Daňový limit stravování	174
256	Průměrné ceny pohonných hmot – pro zaměstnance od 1. 1. 2007 – od 1. 1. 2009 i pro podnikatele	175
259	Sazby náhrad za používání silničních motorových vozidel (od 1. 1. 2007)	176
310	Sazba daně z příjmů právnických osob (podnikatelé)	177
315	Srážková daň	178
342/08	Měsíční daň z příjmů ze závislé činnosti běžná 2008 až 2014	179
	Měsíční zálohová daň se solidární daní	183
350	Technické zhodnocení	184
360	Výdaje procentem z příjmů u FO	185
362	Sleva na dani u FO od 2006	186
380/08	Penzijní a životní pojištění od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2014	187
560	Poměrná část dovolené na zotavenou	188
570/14	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2014	189
570/15	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2015	190
570/16	Nezabavitelná částka pro výpočet srážek ze mzdy 2016	191
710	Sazby sociálního a zdravotního pojištění	192
715	Maximální vyměřovací základ soc. zdr. pojištění	193
720	Minimální mzda	194
721	Přepočet minimální hodinové mzdy	195
740	Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	196
750	Invalidní daň a průměrná mzda	197

ÚVOD

Dostává se vám do rukou další publikace z řady „Předpisy v přehledech“ (DPH – zákon s přehledy, Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech, Vyhněte se chybám v účetnictví). Formu těchto publikací můžeme přirovnat k „předpisovým aforismům“. Proč? Jejich hlavní předností je stručnost. Mají snahu říci co nejvíce, co nejvýstižněji, a to vše na jediné stránce. A pokud některý přehled pro vás není užitečný, tak vás aspoň nezdrží.

Důležité upozornění: jedná se o stručné přehledy, proto zde nejsou v některých případech uváděna všechna platná znění v čase.

Daně z příjmů jsou v současné době nejrozsáhlejší daňový zákon. Jeden a tentýž problém je obecně v předpisech řešen na mnoha místech. První část publikace tvoří přehledy, které komplexně a co nejstručněji uvádějí to nejdůležitější k danému problému. Jednotlivé odkazy na předpisy umožňují najít vše potřebné v předpisech.

Do druhé části publikace jsou zařazeny praktické daňové a účetní tabulky. Některé jsou všeobecně známé, ale jsou zde i tabulky, které vám mohou pomoci v daňové optimalizaci a kontrolní činnosti. Daňové tabulky jsou pomůckou, do které lze nahlédnout, je-li třeba rychle zjistit nějaké číslo.

U většiny tabulek je uveden i historický přehled, a tak nemusíte vyhledávat potřebné starší údaje v rozsáhlé literatuře. Pro porovnání v čase je uvedeno procentuální, popř. absolutní srovnání. Účinnou pomůckou jsou i citace z předpisů a minimum nejdůležitějších údajů týkajících se dané oblasti. Každá tabulka je doplněna pro oživení méně známým českým příslovím. (Čerpal jsem z knihy „Česká přísloví“, D. Bittnerová, F. Schindler, Karolinum, Praha 1997.)

Pro odkazy na nový občanský zákoník (NOZ) a zákon o obchodních korporacích (ZOK) jsem použil publikaci Převodní tabulky a rejstříky (Sagit, 2012).

Publikace je určena nejen těm, kteří se již touto problematikou běžně zabývají, ale také těm, kteří se s touto oblastí teprve seznamují a hledají přehlednou a srozumitelnou orientaci. Je určena všem účetním, daňovým poradcům, auditorům, studentům a pracovníkům finančních úřadů.

Skutečností je, že daňové zákony jsou čím dále složitější. Proto platí:

„Daně jsou jako slunce, čím dále do nich hledíš, tím méně vidíš.“ xy

Předem děkuji za případné náměty či připomínky.

Děkuji Ing. B. Čuhlovi za přehled Soukromé životní pojištění a za aktuální tabulku 570 a Ing. B. Holečkovi za aktuální přílohu č. 5 a 9.

Své náměty, připomínky či vlastní zkušenosti můžete posílat na adresu autora e-mail: dusek@winfas.cz.

autor

Informace k daním

- Novely zákonů v Poslanecké sněmovně:
 - Poslanecká sněmovna – záložka Dokumenty – zde je: Ke sněmovním tiskům vytváříme několik rejstříků:dle navržených změn předpisů Sbírky zákonů – zde zadáte číslo zákona a máte k dispozici všechny dokumenty, kde je tento předpis měněn.
 - Doporučení: využijte Důvodové zprávy jednotlivých navržených novel.
- Knihovna připravované legislativy:
 - <http://eklep.vlada.cz/>
 - Příklad: navrhované změny účetních předpisů, stravného,....
- Nejvyšší správní soud:
 - záložka Rozhodovací činnost – a zde např. Judikatura správních soudů
- Generální finanční ředitelství (GŘ) – stanoviska a pokyny
 - Pokyn D-22 (ze dne 6. 2. 2015).
- Zápisy z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR s MF ČR (<http://cds.mfcr.cz/> – Daně a poplatky – Příspěvky KV KDP v menu poslední)

Soustava daní

- **HMOTNÉ:**

- **Přímé:**

- Daně z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb.)
 - Daň z nemovitých věcí (zákon č. 338/1992 Sb.)
 - Daň z nabytí nemovitých věcí (zákon č. 340/2013 Sb.) – od 1. 1. 2014
 - Daň dědická (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
 - Daň darovací (zákon č. 357/1992 Sb.) – od 1. 1. 2014 zahrnuto do daní z příjmů
 - Daň z převodu nemovitostí (zákon č. 357/1992 Sb.)
 - Daň silniční (zákon č. 16/1993 Sb.)

- **Nepřímé:**

- Daň z přidané hodnoty (zákon č. 235/2004 Sb.)
 - Daně spotřební (zákon č. 353/2003 Sb.)
 - Daně ekologické (zákon č. 261/2007 Sb.)
 - Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
 - Daň z pevných paliv
 - Daň z elektřiny

- **PROCESNÍ:**

- Správa daní a poplatků (zákon č. 337/1992 Sb.)
 - Daňový řád (zákon č. 280/2009 Sb. platný od 1. 1. 2011)
 - Soudní řád správní (zákon č. 150/2002 Sb.)

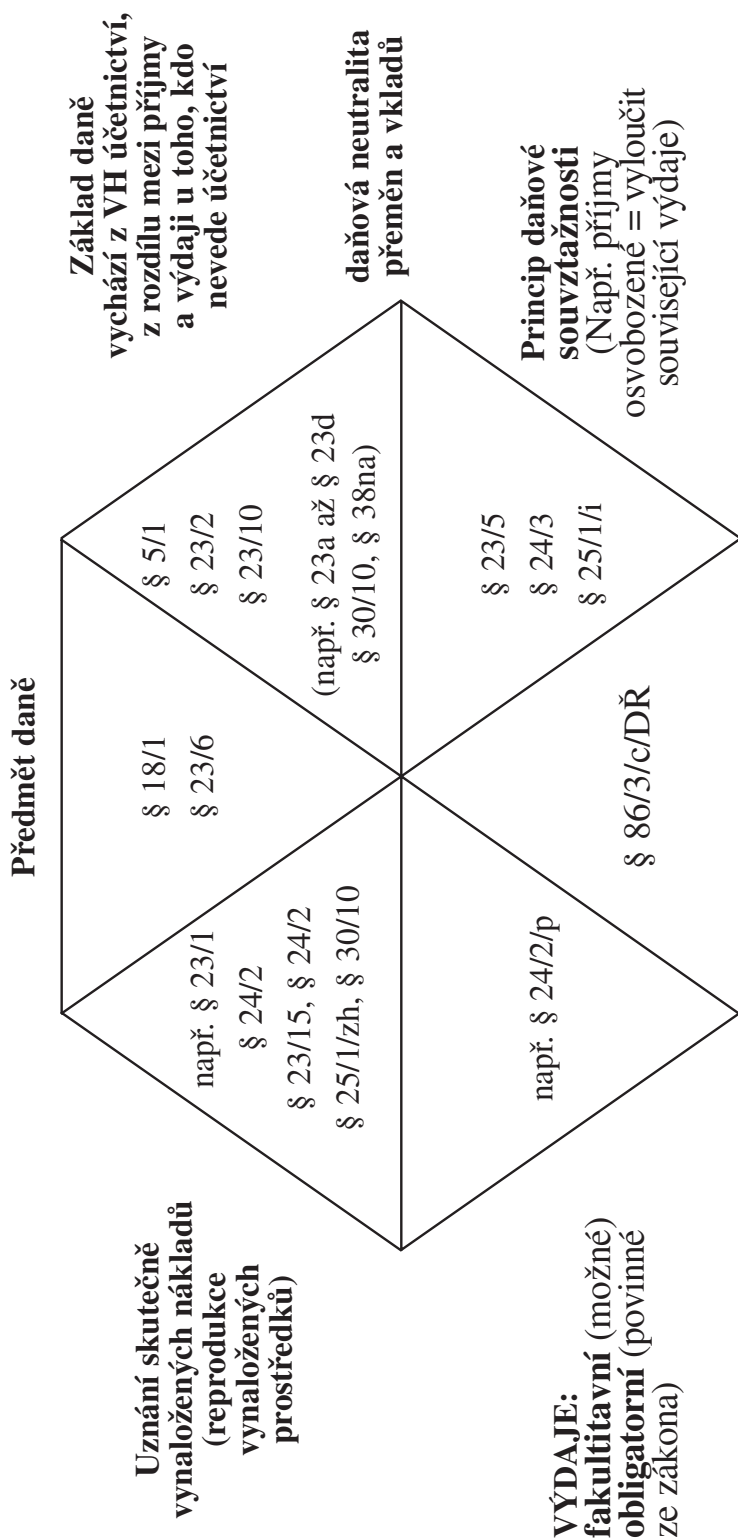
Vždy mějte na paměti

Tatáž věc (problém) – z jakého pohledu se na ni dívám:

- k jakému datu!
- o jak velkou problematickou částku se jedná
- vede účetnictví x nevede účetnictví
- kalendářní rok x hospodářský rok
- podnikatel x nepodnikatel
- fyzická osoba (FO) x právnická osoba (PO)
- zaměstnavatel x zaměstnanec
- pronajímatel x nájemce
- daně z příjmů x DPH
- daně z příjmů x jiné daně
- občanský zákoník x obchodní zákoník
- tuzemsko x cizina
- peněžní x nepeněžní plnění
- přeměny x nepřeměny
- od kdy je účinnost ustanovení zákona:
 - ode dne platnosti zákona
 - od zdaňovacího období, které započalo v roce ...
 - od účetního období, které započalo v roce ...
- zda-li nejde o zneužití práva

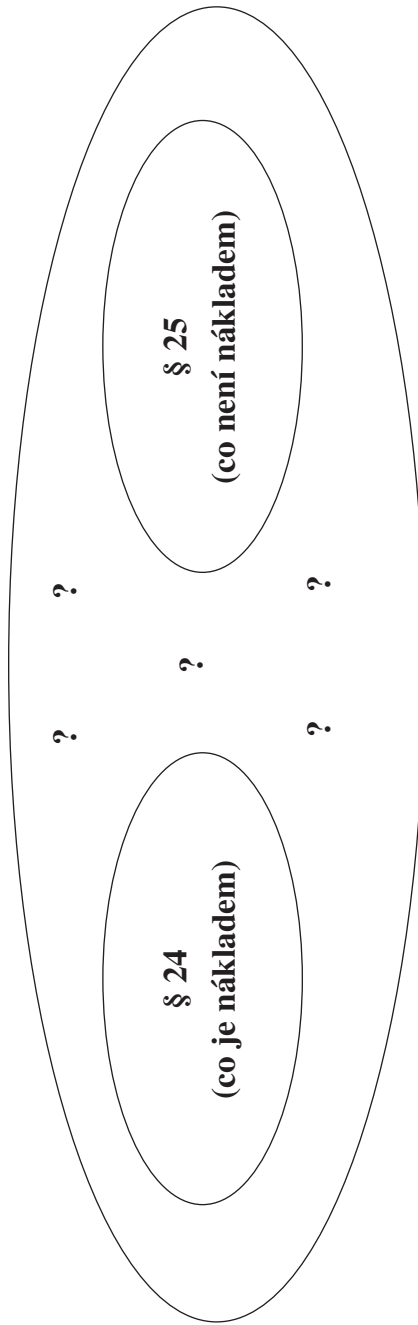
A pokud něco vypadá velice daňově či finančně výhodné, je to většinou krajně podezřelé.

Daňové souvislosti

Co je a není daňovým nákladem

Zákon o daních z příjmů uvádí některé náklady, které jsou daňové a které ne. Základ daně se ještě o některé částky zvyšuje (§ 23/3/a) nebo snižuje (§ 23/3/b, c). Zbývá ovšem ještě mnoho případů, které zákon jednoznačně neřeší!

(Rambouskovo schéma)

- Za příjmy se považuje plnění (§ 23/6):
 - peněžní
 - nepeněžní (oceněné podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku)

Výdaje (náklady) FO

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich (§ 5/1)	Příklady	§ 7/3	§ 9/3	§ 10/4	§ 24/1
DOSAŽENÍ (přítomnost)	– provozní výdaje (nejdou to odpisy)	X	X	X	X
ZAJIŠTĚNÍ (i budoucnost)	– správa majetku	X	X	–	X
UDRŽENÍ (i budoucnost)	– odpisy majetku	X	X	–	X

Paušální výdaje

- = výdaje % z příjmů (viz tabulka č. 360) – od 1. 1. 2013 určeny maximální limity.
- Lze i u podvojného účetnictví (je to procento z příjmů nikoliv z výnosů)
- Dodatečné přiznání (tvrzení):
 - z paušálu na skutečné – nelze (§ 7/7 poslední věta)
 - ze skutečných na paušál – lze
- V takto stanovené částce výdajů jsou zahrnuty veškeré výdaje (§ 7/8, § 9/5)
- Paušální výdaje u dílčího základu daně (§ 7) nelze kombinovat se skutečnými výdaji.
- Povinnost vést evidenci o příjmech a pohledávkách (§ 7/8, § 9/5, § 10/4 jen o příjmech)
- Odpisování – při uplatnění paušálních výdajů (§ 26/8):
 - nelze uplatnit odpisy (paušál obsahuje všechny náklady)
 - nelze o tuto dobu prodloužit odpisování (odpisy se vedou jen evidenčně)
- Při přechodu ze skutečných na paušál:
 - dodanění zásob a pohledávek (§ 23/8 – předposlední věta)
 - základ daně se upraví za předchozí zdaňovací období a poplatník není v prodlení, pokud daň zaplatí do dne podání daňového přiznání (§ 23/8 poslední věta)
- Pokud zpět na skutečné – nelze uplatnit provozní dluhy do výdajů (§ 25/1/zd)

Výdaje paušálem u FO

- Procenta uvedena v tabulce 360 včetně limitace od 1. 1. 2013
- Paušální výdaje u dílčího základu daně (§ 7) nelze kombinovat se skutečnými výdaji. Tj. veškeré činnosti z podnikání dle tohoto § 7 jsou vykázány ve skutečných výdajích nebo všechny paušálem.
- Použití paušálních výdajů nelze použít, pokud se příjmy a výdaje nerozdělují:
 - stejným poměrem (§ 12/1):
 - ze společnosti
 - ze společenství jmění
 - mezi spoluvlastníky podle vlastnických podílů (§ 12/2)

Příklad: dva poplatníci ze společnosti

Rozdělení příjmů a výdajů mezi sebou	Příjmy	Výdaje
rovným dílem	70 : 30	70 : 30
nerovným dílem	70 : 30	60 : 40

- Odpisování majetku:
 - Majetek pořízen před přechodem na paušál – tento majetek se odepisuje jen evidenčně a to v maximální výši při rovnoměrném odpisování. O tuto dobu se neprodlužuje doba odpisování.
 - Majetek byl pořízen v době použití paušálu – tento majetek se neodepisuje. Odpisování lze zahájit prvním rokem při přechodu na skutečné výdaje.
- Přechod ze skutečných výdajů na paušální a naopak je řešen v § 23/8. Tyto přechody jsou vždy s daňovými dopady, a to ve zdaňovacím období, kdy ke změně uplatňování výdajů došlo.
- Dodatečné příznání – pokud byly uplatněné výdaje:
 - paušálem – nelze změnit dodatečným příznáním na výdaje skutečné
 - skutečné – lze změnit dodatečným příznáním na výdaje paušální

Spolupracující osoby (§ 13)

- Je to spolupracující (§ 13/1):
 - a) manžel
 - b) osoba žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti
 - c) člen rodiny zúčastněný na provozu rodinného závodu
- Výše podílů na příjmech a výdajích musí být stejná (§ 13/2) – příklady:

Rozdělení příjmů a výdajů mezi dva poplatníky	Příjmy	Výdaje
Rovným dílem	70 : 30	70 : 30
Nerovným dílem – chybně	70 : 30	60 : 40
- Příjmy a výdaje nelze rozdělovat (§ 13/4):
 - a) na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku
 - b) na dítě v měsících, kdy je na něj uplatňováno daňové zvýhodnění
 - c) na manžela, je-li na něj uplatňována sleva
 - d) na a od poplatníka, který zemřel
- Limity rozdělení:

	max %	max za zdaň.období	max měsíčně
Manžel (§ 13/2)	50 %	540 000	45 000
Ostatní (§ 13/3)	30 %	180 000	15 000

Nedaňový náklad – nedaňový výnos

- **NEDAŇOVÉ výdaje (náklady)** – kdy lze uplatnit (ZDP § 24/2/zc):
 - jsou poplatníkem určeny k přeučtování jiné osobě nebo je tato osoba povinná je uhradit
 - jen do výše příjmů s nimi souvisejících
 - ve stejném zdaňovacím období
 - nebo souvisí s daňovými výnosy v předchozích zdaňovacích obdobích
- Příklad:**
- Škoda na majetku, obdržená náhrada (zaučtovaná)
 - přefakturace nedaňových výdajů (např. reprezentace) zaplacená odběratelem

- **DAŇOVÉ příjmy (výnosy)** – kdy lze vyloučit (ZDP § 23/4/e):
 - souvisí s výdaji (náklady) neuznanými v předchozích zdaň. obdobích
 - jen do výše těchto neuznaných výdajů (nákladů)
- Příklad:** V předchozím období škoda na majetku, neočekávala se náhrada, zůstatková cena byla nedaňově.
V tomto období přesto přišla náhrada.

Opravy základu daně (§ 23)

V předěšlém období	Pak v období provedené opravy	základ daně	§
byl správně daňovým výdajem	došlo následně k porušení podmínek pro jejich uplatnění	se zvyšuje	§ 23/3/a/3
byly nesprávně: – zvýšeny příjmy – sníženy výdaje	byl snížen VH (nebo opraveny příjmy rozvahově)	se zvyšuje	§ 23/3/a/4
nebyl náklad daňově uznán	zde výnos (příjem) související s tímto nákladem (jen do výše neuznaných nákladů)	0	§ 23/4/e

Nesprávně byly	Např.	oprava	VH	§ 23/3/a/4	ke zdanění
zvýšeny příjmy	311/602 40	(výsl.) 311/602	-40	zvyšuje se	0
	v příjmech 2x	(rozv.) 311/426	0	nic	0
chyběly výdaje	518/321 70	(výsl.) 518/321	-70	zvyšuje se	0
	neuplatněno	(rozv.) 426/321	0	nic	0